

Celý text si můžete přečíst na adrese: 10.1787/sti_scoreboard-2013-en

Hodnoticí zpráva OECD o stavu vědy, technologií a průmyslu 2013

Přehled v českém jazyce

Protože se dnes převážná část světa potýká s nízkou úrovní růstu, jednou z hlavních priorit současné globální politické strategie je podpora nových zdrojů růstu. Důležitými mechanismy, jež mohou pomoci stimulovat dlouhodobý a udržitelný růst – a přispět k rozvoji konkurenčního prostředí a produktivity a k tvorbě nových pracovních míst – jsou věda, technologie, inovace a podnikatelské aktivity.

Zpráva STI Scoreboard přináší přehled 260 ukazatelů výkonnosti, jež umožňují hodnocení oblasti vědy, technologií, inovací a průmyslu, a shrnuje, jak si v mnoha různých aspektech vedou státy OECD a také významné země mimo OECD. Je zdrojem informací, z nichž mohou vlády jednotlivých států vyjít při formulování účinnějších a přesněji zaměřených opatření a při kontrole postupu plnění stanovených cílů. Následuje přehled některých hlavních závěrů hodnoticí zprávy pro rok 2013.

Investice do inovací jsou stále prioritou, státy se soustředí především na podporu výzkumu a vývoje.

V roce 2012 vyhradily vlády členských zemí OECD na přímé financování výzkumu a vývoje doma i v zahraničí částku odpovídající v průměru 0,8 % HDP, Korea a Finsko dokonce částku vyšší než 1 % HDP. Již 27 z 34 zemí OECD a řada zemí mimo OECD dnes navíc výzkum a vývoj podniků podporuje také nepřímo, prostřednictvím daňových pobídek. V roce 2011 věnovaly na podporu výzkumu a vývoje podniků v celkovém součtu přímých i nepřímých dotací nejvíce prostředků v poměru ke svému HDP Ruská federace, Korea, Francie a Slovinsko. V Kanadě a Austrálii nepřímé dotace na výzkum a vývoj podniků pětkrát převýšily dotace přímé. USA poskytly v souvislosti s výzkumem a vývojem daňové úlevy v celkové výši 8,3 miliard USD, za nimi se v žebříčku umístily Francie a Čína. Z nových údajů vyplývá, že náklady firem na výzkum a vývoj závisí na jejich velikosti, působišti a také na jejich finančních výsledcích. V roce 2013 nabízí malým a středním podnikům nejlepší podmínky Austrálie, Kanada, Francie, Korea, Nizozemsko a Portugalsko.

Mladé, dynamické firmy přispívají k tvorbě pracovních míst výrazněji, než se dříve odhadovalo.

V období 2008–2011 došlo v oblasti OECD k 2% poklesu čisté zaměstnanosti. O práci tedy přišlo 9 milionů lidí, dvě třetiny z toho v USA. Nejhuře byl zasažen výrobní sektor a sektor stavebnictví (počet pracovních míst klesl průměrně o 32 % ve výrobě a 25 % ve stavebnictví), potíže se však nevyhnuly ani informačním odvětvím – oboru výroby informačních a komunikačních technologií či oboru vydavatelských a komunikačních služeb. Úbytek pracovních míst v řadě zemí OECD pokračoval i v roce 2012. Dotkl se méně kvalifikovaných zaměstnanců i kvalifikovaných vedoucích pracovníků. Nejvíce pracovních míst bylo během krize zrušeno v rámci zeštíhlování zavedených podniků. Čistý nárůst počtu pracovních míst u začínajících podniků (které na trhu působí méně než 5 let nebo kratší dobu) přitom zůstal kladný. Začínající firmy zaměstnávající méně než 50 lidí nabízejí pouze asi 11 % pracovních míst, ale obecně mají zásluhu na vytvoření více než 33 % z celkového počtu pracovních míst ve svém sektoru a na rušení pracovních míst se podílí pouze 17 procenty.

Ukazatele TiVA nabízejí nový pohled na obchodní vztahy.

Ukazatele sledované v rámci společné iniciativy OECD a Světové obchodní organizace „Trade in Value Added“ (TiVA) naznačují, že aby si státy zachovaly objem vývozu nebo jej ještě zvýšily, musí více než dříve dovážet z většího počtu zemí. Například v Číně vzrostl v období 1995–2009 asi dvanáctkrát hrubý export, měřeno podle současných cen. Vyšplhal se až na 1 300 miliard USD. Zároveň se téměř ztrojnásobil objem zahraničního podílu na přidané hodnotě vyvážených produktů, který dnes činí více než 30 %; 20 % přidané hodnoty vyvážených produktů pochází ze zemí OECD a polovina z toho z Japonska a Koreje.

Zahraniční spotřebitelé pomáhají zachovat pracovní místa.

Ekonomiky jednotlivých států jsou stále více propojeny, a tak můžeme říci, že spotřebitelé v jedné zemi pomáhají zachovávat pracovní místa v zemích v předcházející části hodnotového řetězce. V roce 2008 zajišťovalo uspokojení zahraniční poptávky ve většině evropských zemí 20 % až 45 % pracovních míst v podnikatelském sektoru. V Číně to bylo 20 % pracovních míst. V Japonsku a USA, které jsou relativně velké a méně závislé na vývozu a dovozu, bylo toto procento nižší. V USA však mají zahraniční spotřebitelé podle odhadů v roce 2008 podíl na zachování přes 10 milionů pracovních míst, přičemž 2 miliony z těchto míst lze připsat spotřebitelům z východní a jihovýchodní Asie.

V oblasti vědy a inovací se stále více prosazují rozvíjející se ekonomiky.

Ve chvíli, kdy se na poli vědeckého výzkumu začali prosazovat noví hráči, se podstatně změnila podoba struktur pro celosvětovou spolupráci. V roce 2011 byla v oblasti výzkumu a vývoje hned po USA neaktivnější Čína. Za sebou nechala i Japonsko, Německo a Koreu. Druhé místo Čína obsadila i v publikování vědeckých prací. Při započtení kvality výsledků výzkumu (počtu článků zveřejněných v nejprestižnějších časopisech) ale za většinou zemí OECD zaostává. V roce 2011 se Čína účastnila více než 74 000 společných vědeckých projektů. V roce 1998 to bylo pouze 9 000 projektů. Počet vědeckých prací, jež čínští vědci publikovali ve spolupráci s institucemi se sídlem v USA, za tu dobu stoupl z necelých 2 000 na více než 22 000. Hlavním centrem mezinárodní vědecké spolupráce zůstávají i nadále Spojené státy – američtí vědci se v roce 2011 podíleli na téměř 15 % všech společných projektů zdokumentovaných v odborně recenzovaných vědeckých publikacích.

Univerzitní věda je i nadále soustředěna do několika málo oblastí.

Všech 50 univerzit z celého světa, které byly v letech 2007–2011 relativně nejvlivnější, se nachází v geograficky velmi omezené oblasti, která je však o něco širší než v období 2003–2009. Celkem 34 z těchto 50 univerzit působí v USA. Zbytek skupiny tvoří evropské školy, které poprvé v historii doplnily 2 univerzity ze země mimo OECD, z čínské Tchaj-peje. Druhé místo v celkovém hodnocení patří britským vzdělávacím institucím, které vynikají především v lékařských a společenských vědách. Ze závěrů plyne, že se jednotlivé země specializují na různé vědecké disciplíny. Univerzity v USA nejčastěji vynikají v biochemii, informatice, neurovědě a psychologii. Vysoké školy v zemích mimo OECD, zejména v Asii, zase hrají poměrně významnou roli ve veterinárním výzkumu, chemickém inženýrství a energetice.

Mobilita vědeckých pracovníků stále roste.

Mobilita vědců a míra spolupráce mezi institucemi stále roste. Nový ukazatel umožňuje sledovat, jak často a jakým způsobem mění vědci publikující v odborných časopisech své působiště. Pokud jde o dvoustrannou výměnu vědeckých pracovníků mezi státy, v devíti neaktivnějších dvojicích figurují Spojené státy. Příliv vědeckých pracovníků do USA je obecně větší než jejich odliv z USA. V případě výměny s Čínou a Koreou ovšem platí, že počet vědců, kteří začínají publikovat v USA a odejdou do Asie, je vyšší než počet těch, kteří míří opačným směrem. Druhou zemí, která se nejvíce účastní výměny vědeckých sil, je Velká Británie. Odborný vliv vědců, kteří odcházejí do zahraničí, je v průměru téměř o 20 % vyšší než vliv vědců, kteří celoživotně zůstávají v domovské zemi. Pokud by tito „domácí“ vědci dosáhli kvalit kolegů, kteří během kariéry mění zemi působení (tedy těch, kteří odcházejí, a těch, kteří se vracejí), řada států by se mohla dostat na úroveň zemí, jež v oblasti výzkumu patří ke špičce.

© OECD

Tento přehled není oficiálním překladem OECD. OECD-oversettelse.

Reprodukce tohoto přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD www.oecd.org/bookshop

Další informace vám poskytne Odbor pro legislativu a překlady při OECD, Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights

[Přečtěte si na portálu OECD iLibrary plné znění anglické verze!!](#)

© OECD (2013), *OECD Science, Technology and Industry Scoreboard 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/sti_scoreboard-2013-en